УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ

ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ

19. јун 2018. године

ИЗВЕШТАЈ О ПОДОБНОСТИ ТЕМЕ, КАНДИДАТА И МЕНТОРА ЗА ИЗРАДУ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

„**Ономастички слојеви и њихова дијалекатска подлога у књижевном делу Борисава Станковића**”, КАНДИДАТА мср Милице Божић Синчук и МЕНТОРА проф. др Михаила Шћепановића

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ

1. *Датум и орган који је именовао комисију*:

Наставно-научно веће Филолошког факултета Универзитета у Београду на седници 24. јануара 2018. године Одлуком **Бр. 224/1** образовало је Комисију за одобрење теме за израду докторске дисертације мср Милице Божић Синчук „Ономастички слојеви и њихова дијалекатска подлога у књижевном делу Борисава Станковића”.

2. *Састав комисије са назнаком имена и презимена сваког члана, звања, назив уже научне области за коју је изабран у звање, датум избора у звање и назива факултета, установе у којој је члан комисије запослен:*

1. Др Вељко Брборић, редовни професор, *Савремени српски језик и методика наставе српског језика* (2017) Филолошки факултет Универзитета у Београду (председник комисије);
2. Др Милош Ковачевић, редовни професор, *Српски језик – Синтакса, семантика и Стилистика* (1995), Филолошки факултет Универзитета у Београду;
3. Др Јованка Радић, научни саветник, (*Ономастика, Историја језика, Дијалектологија*, 2011), Институт за српски језик САНУ.

II БИОГРАФИЈА КАНДИДАТА

Милица Божић Синчук рођена је у Београду 19. априла 1991. године. Основну школу и Филолошку гимназију завршила је као одличан ђак, а уз то је завршила и нижу музичку школу, као и прву годину средње музичке школе. Године 2010. уписала је Филолошки факултет Универзитета у Београду, Групу за српски језик и књижевност (наставнички

профил), а завршила је 2014. године у року предвиђеним студијским програмом. Одбранивши мастер рад са насловом *Синонимија именичких деминутива у српском језику* под менторством проф. др Рајне Драгићевић 2015. године завршила је мастер студије. Докторске академске студије на Филолошком факултету Универзитета у Београду уписала је академске 2015/2016. године, модул *Српски језик*. Године 2016/2017. положила је све испите на докторским академским студијама.
Говори три страна, светска језика. Активно учествује на научним скуповима међународног карактера.
Од академске 2016/2017. године ангажована је као сарадник у настави (ван радног односа) – демонстратор на Катедри за српски језик са јужнословенским језицима, а од 2017/2018. у Центру за учење српског језика као страног.

III БИБЛИОГРАФИЈА КАНДИДАТА

Научни радови

Рад у међународном часопису:

- „О придевима *пасји* и *псећи* у савременом српском језику", Корејско друштво слависта: *Исследования по славянским языкам* 21–2/2016, стр. 13–23.

Рад у тематском зборнику са научног скупа националног значаја (М63)

- „Статус суплетивних множинских облика именице *дугме* у савременом српском језику", у: *Савремена проучавања језика и књижевности*, година IX/књига 1 (2018), ур. проф. др Милош Ковачевић, Крагујевац: Филолошко-уметнички факултет, 57–68.

Рад у домаћем часопису националног значаја (М52)

- „Семантичко разједначавање у низу именичких деминутива изведених од једне основе", *Липар* 64, Крагујевац: Филолошко-уметнички факултет, 2018, стр. 61–76.

Рад у стручном часопису:

- „Граматичке иновације у употреби придева и прилога у језику младих", *Свет речи* 45/46, Београд: Друштво за српски језик и књижевност Србије, 2018, стр. 51–53.

Рад у тематском зборнику (М14)

- „Лексикографска обрада глагола *бежати* у *Речнику српскога језика*", *Језици и културе у времену и простору VII*, Нови Сад: Филозофски факултет. Рад послат

уредништву на рецензирање.

Прикази

Приказ у домаћем часопису међународног значаја (М51)

- „Путевима лексикографије” (приказ колективне монографије *Савремена српска лексикографија у теорији и пракси*) у часопису *Књижевност и језик*, год. LXII, бр. 3/4, 2015, стр. 409–414.

Популарни текстови

- „Колико модерно изражавање мења граматичка правила”, *Блиц*, 4. децембар 2016. (недеља), стр. 10/11.

IV ОЦЕНА ДА ЈЕ КАНДИДАТ ПОДОБАН ДА РАДИ ДИСЕРТАЦИЈУ

Увидом у биографију и библиографију кандидата, Комисија сматра да кандидаткиња **Милица Божић Синчук** испуњава све услове за израду докторске дисертације.

V ОЦЕНА ПОДОБНОСТИ ПРЕДЛОЖЕНОГ МЕНТОРА
НАПОМЕНА:

За ментора је предложен **др Михаило Шћепановић, ванредни професор** Филолошког факултета у Београду,(ужа научна област: *Српски језик – Дијалектологија српског језика и Ономастика*; датум избора у звање: 26. 06. 2017. године), Филолошки факултет Универзитета у Београду.

Библиографија ментора са најмање 5 јединица релевантних за област из које се ради докторска дисертација.

1. Михаило Шћепановић, „Антропонимска база STAN- и презиме Станојчић”, *Српски језик* бр. 1–2, Београд: Научно друштво за неговање и проучавање српског језика, 182–197.
2. Михаило Шћепановић, *Именослов ваљевске Петнице*, Београд: Институт за српски језик САНУ–Ваљево.
3. Михаило Шћепановић, „Антропонимске категорије у књижевном тексту Стевана Сремца”, *Књижевно дело Стевана Сремца – ново читање*: зборник радова, Ниш,

57–67.

4. Михаило Шћепановић, „Ономастичке категорије и српска ономастичка терминологија”, *Књижевност и језик*, год. 45, бр. 2/3, Београд: Друштво за српски језик и књижевност Србије, 65–69.

5. Михаило Шћепановић, „Српска ономастичка терминологија”, *Свет језика и писма*, Београд, 14–16.

6. Михаило Шћепановић, *Слово српског имена (ономастичке и дијалектолошке теме)*, Београд: Јасен.

Комисија сматра да **др Михаило Шћепановић**, ванредни професор, испуњава све услове за ментора ове докторске дисертације за област дијалектологије српског језика и ономастике.

VI ОЦЕНА ПОДОБНОСТИ ТЕМЕ:

ОЦЕНА:

1. *Формулације назива тезе (наслова)*

Комисија закључује да је предложени назив тезе **„Ономастички слојеви и њихова дијалекатска подлога у књижевном делу Борисава Станковића”** прикладан и да адекватно репрезентује суштину предложене теме истраживања.

2. *Предмета (проблема) истраживања*

Опис теме:

Предмет рада биће проучавање и анализа ексцерпиране ономастичке грађе у књижевном делу Борисава Станковића. Дело Борисава Станковића, једног од највећих српских писаца XX века и представника лирског реализма у српској књижевности, представља предмет константне пажње књижевне критике. Аналитички корпус докторске дисертације Милице Божић Синчук сачињавају оними: њихова творбена структура, порекло, као и њихова стилска функција у књижевном тексту.

Пошто је јасно показано место дијалекатских елемената у књижевном изразу Борисава Станковића, његово дело представља и богат извор за проучавање ономастичке грађе и њене дијалекатске подлоге у оквиру призренско-јужноморавске говорне зоне, као контекстуалне равни за праћење улоге онимских јединица, те специфичне лексичке врсте, веома значајне за функционисање језичке посебности датог књижевног текста.

Опредељење за избор аналитичког корпуса, који је Милица Божић Синчук одредила, представља издање сабраних дела Б. Станковића (Просвета–Београд, [3]1980), јер се управо Просветино издање, како стоји у *Предговору*, „у највећој могућој мери држало становишта да Станковићеви текстови морају остати какви јесу, са свим оним што се чини да је спорно, па чак и преступно у њима.” То је, дакле, била последица потребе да се језичка својства датих ономастичких категорија у језику овог писца данас што свестраније проуче, тако да ће цела анализа бити спроведена са тог становишта, да се покаже у којим је условима писац користио дати оним да би постигао одређени стилски ефекат, посебно у говору својих ликова. Пошто досадашња истраживања нису понудила темељнији и детаљнији преглед именослова у делу Борисава Станковића, нека питања су остала отворена, као што су на пример: Колики је и какав утицај одређеног говорног типа на ономастичку слику књижевног дела?; О чему могу сведочити ономастички слојеви у књижевном делу једног писца?; Да ли именослов може одсликавати културолошку и историјску слику једнога друштва у одређеном временском пресеку?, и посебно, који су стилски ефекти таквог пишчевог избора итд.

Научни допринос овог истраживања односи се, пре свега, на језичко-стилске информације које сакупљена грађа, обједињена „на једном месту” и анализирана вишеаспекно у контексту епохе коме дела припадају - осветљавају феномен самог књижевног трајања овог писца.

Пред Милицом Божић Синчук је одговоран задатак да у својој дисертацији осветли неке битне стране ономастичких слојева и покаже њихову језичку, сазнајну и естетску улогу у књижевном делу Борисава Станковића.

Комисија закључује да је предложени предмет истраживања подобан својом сложеношћу, актуелношћу и значајем у области дисертације и да је довољно захтеван за обраду у докторској дисертацији.

3. *Библиографија прелиминарних истраживања*

Кандидаткиња **Милица Божић Синчук** приложила је прелиминарну библиографију од **108 (**међу којима и **4 електронска извора) библиографске јединице** релевантне за истраживање. Овде наводимо јединице које је кандидаткиња навела као најзначајније за истраживање:

БИБЛИОГРАФИЈА

Прелиминарна ономатолошка, дијалектолошка и теоријска литература:

1. **Бајић 2002:** Љиљана Бајић, *Књижевно дело Борисава Станковића у настави*, Београд: Завод за уџбенике и наставна средства.

2. **Бајић 2003:** „Регионална тематика у књижевној прози Борисава Станковића", *Зборник Матице српске за славистику* бр. 63, Нови Сад: Матица српска, 17–27.

3. **Барјактаревић 1965:** Данило Барјактаревић, „Фонетске и морфолошке особине врањанског говора", *Врањански гласник* књ. 1, Врање.

4. **Беговић 2013:** Катарина Беговић, „Антропонимске категорије у делу Борисава Станковића *Божји људи*", *Свет речи: средњошколски часопис за српски језик и књижевност* 35/36, Београд, 43–50.

5. **Белић 1905:** Александар Белић, *Дијалекти источне и јужне Србије*, СДЗб 1, Београд: Институт за српски језик САНУ.[1]

6. **Библиографија 1988:** *Библиографија Врања: 1883–1978*, Миодраг Живанов, Ксенија Лазић, Јелена Јелић, Београд: Народна библиотека Србије; Врање: Народна библиотека „Бора Станковић".

7. **Богдановић 1979:** Недељко Богдановић, *Говори Бучума и Белог Потока*, СДЗб 25, Београд: Институт за српски језик САНУ.

8. **Богдановић 1987:** Недељко Богдановић, *Говор Алексиначког Поморавља*, СДЗб 33, Београд: Институт за српски језик САНУ.

9. **Богдановић 2000:** Недељко Богдановић, *Инвентар морфолошке проблематике призренско-тимочких говора*, СДЗб 47, Београд: Институт за српски језик САНУ.

10. **Богдановић 2008:** Недељко Богдановић, *Земљописна и њој сродна лексика југоисточне Србије, (Онимизација географске лексике)*, СДЗб 55, Београд: Институт за српски језик САНУ.

[1] Дигитализовано издање свих књига *Српског дијалектолошког зборника* на званичном сајту Института за српски језик САНУ на адреси: http://www.isj.sanu.ac.rs/izdanja/casopisi/srpski-dijalektoloski-zbornik/

11. **Богдановић и др. 2009:** Недељко Богдановић и др., *Именослови српских писаца*, Ниш: Центар за научна истраживања САНУ и Универзитета, Одсек за српски језик (Ниш: Свен).

12. **Божић 2017:** Милица Божић, *Именослов збирке приповедака* Стари дани *Борисава Станковића*, необјављен рад, настао као испитна обавеза на докторским студијама.

13. **Букумирић 2003:** Милета Букумирић, *Говори северне Метохије*, СДЗб 50, Београд: Институт за српски језик САНУ.

14. **Видоески 1983:** Видоески, Б. и др., *Основен систем и терминологија на словенската ономастика*, МАНУ, Скопје.

15. **Вукадиновић 1996:** Вилотије Вукадиновић, *Говор Црне Траве и Власине*, СДЗб 42, Београд: Институт за српски језик САНУ.

16. **Глишић 2015:** Јелена Глишић, *Са писцем кроз време: Бора Станковић поново у Нишу: каталог изложбе*, Ниш: Универзитетска библиотека Никола Тесла.

17. *Дело Боре Станковића у своме и данашњем времену*, Београд: Међународни славистички центар, 1978.

18. **Денић 2011:** Сунчица Денић, *Нечиста крв Борисава Станковића сто година после: (1910–2010)*, тематски зборник, Врање: Универзитет у Нишу, Учитељски факултет.

19. **Драгићевић [2]2010:** Рајна Драгићевић, *Лексикологија српског језика*, 2. издање, Београд: Завод за уџбенике.

20. **Драгићевић 2017:** Рајна Драгићевић, „Лексикографски трагови језичких и културолошких контаката Срба са другим народима у XIX веку", *Исходишта* 3, Темишвар: Савез Срба у Румунији; Ниш: Филозофски факултет, 99–108.

21. **Ђинђић 1972:** Славољуб Ђинђић, „Турско Врање у делу Боре Станковића", *Прилози за књижевност, језик, историју и фолклор*, књ. 38, Београд, 28–53.

22. **Жугић 2009:** Радмила Жугић, *Дијалекат – дијалекатска књижевност* (зборник радова са научног скупа), Лесковац: Лексовачки културни центар.

23. **Златановић 1973:** Момчило Златановић, „Из ономастике врањскога краја. Називи оваца и овнова", *Врањски гласник IX*, Врање, 271–277.

24. **Златановић 1976:** Момчило Златановић, „Топонимија града Врања", *Прилози проучавању језика*, Нови Сад: Филозофски факултет, 87–93.

25. **Златановић 1981:** Момчило Златановић, „Турцизми у говору јужне Србије (Врање и околина)", *Прилог проучавања језика* књ. 17, Нови Сад.

26. **Златановић 2009:** Сања Златановић, „Књижевно дело Боре Станковића и Врање: идентитетске стратегије, дискурси и праксе", *Гласник Етнографског института*

САНУ књ. 57, св. 1, Научна књига: Београд, 51–69.

27. **Златковић 1988:** Драгољуб Златковић, Пословице и поређења у пиротском говору, СДЗб 34, Београд: Институт за српски језик САНУ.

28. **Ивић 1994:** Павле Ивић, *О говору Галипољских Срба*, Нови Сад–Сремски Карловци: Издавачка књижарница Зорана Стојановића.

29. **Ивић [1]2001:** Павле Ивић, *Дијалектологија српског језика: увод и штокавско наречје,* Нови Сад–Сремски Карловци: Издавачка књижарница Зорана Стојановића.

30. **Ивић [2]2001:** Павле Ивић, *Српски народ и његов језик*, Нови Сад–Сремски Карловци: Издавачка књижарница Зорана Стојановића.

31. **Јовићевић 1992:** Радојица Јовићевић, *Лична имена у старословенском језику*, Београд: Филолошки факултет Универзитета у Београду.

32. **Клајн 2003:** Иван Клајн, *Творба речи у савременом српском језику, Други део: Суфиксација и конверзија*, Београд.

33. **Ковачевић [1]2009:** Милош Ковачевић, „Стилистика онимских назива у роману ’Јопет суданија’ Тихомира Левајца”, *Наука и настава на универзитету*, књ. 3/1, уредник Милош Ковачевић, Пале: Филозофски факултет, 51–59.

34. **Ковачевић [2]2009:** Милош Ковачевић, „О стилистичким погледима Новице Петковића”, *Споменица академику Новици Петковићу*, Бања Лука: Академија наука и умјетности Републике Српске, 141–156.

35. **Ковачевић 2012:** Милош Ковачевић, *Лингвостилистика књижевног текста*, Београд: СКЗ.

36. **Ковачевић 2013:** Милош Ковачевић, *Српски писци у озрачју стилистике*, Београд: Филип Вишњић; Гацко: СКПД Просвјета.

37. **Лома 1985:** Александар Лома, „Из топонимије Србије”, *Ономатолошки прилози VI*, Београд: САНУ, 105–108.

38. **Малмберг 1979:** Bertil Malmberg, *Moderna lingvisitika*, Beograd: Slovo ljubve.

39. **Маринковић 1989:** Јаворка Маринковић, „Микротопонимија Врања и околине”, *Ономатолошки прилози X*, Београд: САНУ, 67–172 (153–156).

40. **Марковић 2000:** Јордана Марковић, *Говор Заплања*, СДЗб 47, Београд: Институт за српски језик САНУ.

41. **Маројевић 1984:** Радмило Маројевић, „Словенски антропоними”, *Ономатолошки прилози V*, Београд: САНУ, 183–195.

42. **Милановић [3]2006:** Александар Милановић, *Кратка историја српског*

књижевног језика, 3. издање, Београд: Завод за уџбенике.

43. **Милановић 2011:** Александар Милановић, „Врањски говор и књижевни језик у песничком изразу Мирослава Цере Михаиловића”, *Поезија Мирослава Цере Михаиловића*: зборник радова, Нови Сад: Матица српска, 94–101.

44. **Михаиловић 2008:** Драгослав Михаиловић и др., *Дијалекти и српска књижевност: тема Борине недеље 2007*, зборник радова, Врање: Књижевна заједница „Борисав Станковић”.

45. **Мозаик 1972:** Енциклопедијски лексикон, Мозаик знања 1, *Српскохрватски језик*, Београд.

46. **Павловић 1973–1974:** Миливој Павловић, „Мисли о задацима ономастике”, *Onomastica Jugoslavica бр. 3–4, 179–181*.

47. **Петковић 1988:** Новица Петковић, *Два српска романа: студије о Нечистој крви и Сеобама*, Народна књига: Београд.

48. **Пецо 1989:** Asim Peco, *Pregled srpskohrvatskih dijalekata,* Beograd: Naučna knjiga.

49. **Пешикан 1982–1983:** Митар Пешикан, „Зетско-хумско-рашка имена”, *Ономатолошки прилози III–IV*, Београд: САНУ.

50. **Пипер–Клајн 2013:** Предраг Пипер и Иван Клајн, *Нормативна граматика српског језика*, Нови Сад: Матица српска.

51. **Путанец–Шимуновић 1987:** Valentin Putanec i Petar Šimunović, *Retrospektivna onomastička bibliografija hrvatsko-srpska do godine 1975.*, Zagreb: JAZU.

52. **Радић 1987:** Првослав Радић, „Творбено-семантичке особености изведеница са суфиксом *-че* на делу балканизираних јужнословенских говора”, *Анали Филолошког факултета,* књ. 18, Београд: Филолошки факултет.

53. **Радић 2001:** Првослав Радић, *Турски суфикси у српском језику: са освртом на стање у македонском и бугарском*, Београд: Институт за српски језик САНУ.

54. **Радић 2004:** Јованка Радић, „Топонимија Белице”, *Ономатолшки прилози XVI,* Београд: САНУ.

55. **Радић 2015:** Сања Радић, „Призренско-тимочки говори у граматикама српског језика”, *Књижевност и језик* LXII 1–2, Београд: Друштво за српски језик и књижевност Србије, 161–171.

56. **Радовановић ^{3}2003:** Milorad Radovanović, *Sociolingvistika*, Novi Sad–Sremski Karlovci: Izdavačka knjižarnica Zorana Stojanovića.

57. **Ракић-Милојковић 1995:** Софија Ракић-Милојковић, *Синтаксички упитник за говоре косовско-ресавске и призренско-тимочке дијалекатске зоне*, СДЗб 41, Београд: Институт за српски језик САНУ.

58. **Реметић 1996:** Слободан Реметић, *Српски призренски говор 1 (Гласови и облици)*, СДЗб 42, Београд: Институт за српски језик САНУ.

59. **Реметић [1]2015:** Слободан Реметић, „Стара Србија и дијалекатска карта српског језика” у: *Први балкански рат 1912–1913: историјски процеси и проблеми у светлости стогодишњег искуства*, Београд: Глас Одељења историјских наука САНУ, 275–286.

60. **Реметић [2]2015:** Слободан Реметић, „Дијалекат и славенизми у Вуковом реформаторском подухвату” у: *Вук Стефановић Караџић (1787–1864–2014)*, Београд: Одељење језика и књижевности САНУ, 127–136.

61. **Руска граматика 1980:** *Русская грамматика*, Москва: Академия наук СССР: Институт русского языка.

62. **Симић 2005:** Радоје Симић, „Дијалекат и књижевни језик” у: *Шести лингвистички скуп 'Бошковићеви дани'*, Подгорица: ЦАНУ, 9–20.

63. **Симић 2007:** Радоје Симић, „Правци развоја српског књижевног језика у другој половини XIX века”, у: *Српски језик и друштвена кретања (Књига 1)*, Крагујевац: ФИЛУМ, 37–46.

64. **Симић 2010:** Радоје Симић, „Књижевни језик и народни говори”, *Годишњак за српски језик и књижевност,* бр. 10, Ниш: Филозофски факултет, 373–395.

65. **Смаиловић 1977:** Ismet Smailović, *Muslimanska imena orijentalnog porijekla u Bosni i Hercegovini*, Sarajevo: Institut za srpski jezik i književnost.

66. **Станојчић–Поповић [13]2011:** Живојин Станојчић и Љубомир Поповић, *Граматика српског језика за гимназије и средње школе*, Београд: Завод за уџбенике.

67. **Станишић 2010:** Вања Станишић, „Из досадашњих проучавања српско-албанских језичких односа: топономастика и лексика”, *Контрастивна проучавања српског језика: правци и резултати*, Београд: Одељење језика и књижевности књ. 1, 301–305.

68. **Станојевић 1911:** Маринко Станојевић, *Северно-тимочки дијалекат*, СДЗб 2, Београд: Српска краљевска академија.

69. **Стевановић 1950:** Михаило Стевановић, *Ђаковачки говор*, СДЗб 11, Београд: Српска академија наука.

70. **Стевановић 1977:** Владимир Стевановић, „О језику главног јунака у *Коштани* Боре Станковића”, *Зборник Матице српске за филологију и лингвистику* 20/2, Нови Сад: Матица српска, 45–79.

71. **Стевановић [4]1981:** Михаило Стевановић, *Савремени српскохрватски језик (Граматички системи и књижевнојезичка норма) I*, четврто издање, Београд:

Научна књига.

72. **Тома 1998:** Пол-Луј Тома, *Говори Ниша и околних села*, СДЗб 45, Београд: Институт за српски језик САНУ.

73. **Ћирић 1983:** Љубисав Ћирић, *Говор Лужнице*, СДЗб 29, Београд: Институт за српски језик САНУ.

74. **Ћирић 1997:** Љубисав Ћирић, „Ономастика белопаланачког краја", *Ономатолошки прилози XII*, Београд: САНУ.

75. **Ћорић 1991:** Божо Ћорић, „Антропоними и граматика", *Књижевност и језик* XXXVIII/3, 296–304.

76. **Ћорић 1992:** Божо Ћорић, „Антропоними и творба речи", *Књижевност и језик* XXXIX/1, 29–37.

77. **Чолак 2009:** Бојан Чолак, *Роман патријархалне културе: Борисав Станковић: Газда Младен*, Институт за књижевност и уметност: Београд.

78. **Шимуновић 1976:** Petar Šimunović, „Ime u funkciji književnog djela", *Onomastica Jugoslavica* бр. 6, 241–252.

79. **Шипка 1994:** Данко Шипка, „Творбени модели и класификацијско стабло српскохрватске ономастичке терминологије", *Осма ономастичка конференција и Други лингвистички скуп „Бошковићеви дани"*, Подгорица: ЦАНУ, 44–53.

80. **Шћепановић 1996:** Михаило Шћепановић, „Антропонимска база STAN- и презиме Станојчић", *Српски језик* бр. 1–2, Београд: Научно друштво за неговање и проучавање српског језика, 182–197.

81. **Шћепановић [1]1997:** Михаило Шћепановић, *Именослов ваљевске Петнице*, Београд: Институт за српски језик САНУ–Ваљево.

82. **Шћепановић [2]1997:** Михаило Шћепановић, „Антропонимске категорије у књижевном тексту Стевана Сремца", *Књижевно дело Стевана Сремца – ново читање*: зборник радова, Ниш, 57–67.

83. **Шћепановић [3]1997:** Михаило Шћепановић, „Ономастичке категорије и српска ономастичка терминологија", *Књижевност и језик*, год. 45, бр. 2/3, Београд: Друштво за српски језик и књижевност Србије, 65–69.

84. **Шћепановић 2003:** Михаило Шћепановић, „Српска ономастичка терминологија", *Свет језика и писма*, Београд, 14–16.

85. **Шћепановић 2016:** *Слово српског имена (ономастичке и дијалектолошке теме)*, Београд: Јасен.

Извори

Лексикографски извори:

1. **Босанац 1984:** Milan Bosanac, *Prosvjetin imenoslov*, Prosvjeta: Zagreb.
2. **Грковић 1977:** Милица Грковић, *Речник личних имена код Срба*, Београд: Вук Караџић.
3. **Даничић 1863–1864:** Ђуро Даничић, *Рјечник из књижевних старина српских*, I–III, Београд: Државна штампарија.
4. **Динић 2008:** Јакша Динић, *Тимочки дијалекатски речник*, Монографије 4, Београд: Институт за српски језик САНУ.
5. **Ђорђевић 2014:** Срба Ђорђевић, *Врањски речник: речник вароши Врање*, Врање: Курјак копи.
6. **Елезовић 1998:** Глигорије Елезовић, *Речник косовско-метохиског дијалекта,* 1–2, Приштина: Институт за српску културу.
7. **ЕРХСЈ:** Petar Skok, *Etimologijski rječnik hrvatskoga ili srpskoga jezika*, I–IV, Zagreb, 1971–1974.
8. **ЕССЯ:** *Этимологический словарь славянских языков*, I–XXXIII, Москва: Наука, 1974–.
9. **Жугић 2005:** Радмила Жугић, *Речник говора јабланичког краја*, СДЗб 52, Београд: Институт за српски језик САНУ.
10. **Златановић 1998:** Момчило Златановић, *Речник говора Јужне Србије*, Врање: Учитељски факултет.

Речник у електронском издању: http://www.vranje.co.rs/#sthash.gY1gyBQy.dpbs

11. **Казаков 1997:** Вадим Казаков, *Именослов: словарь словянских имен и прозвищ: с толкованием их значения и происхождения*, Калуга: Золотая аллея. (доступно у Народној библиотеци Србије, Београд)
12. **Караџић 1935:** Вук Стефановић Караџић, *Српски рјечник*, Београд: Државна штампарија Краљевине Југославије.
13. **Подољска 1988:** Н. В. Подольская, *Словарь русской ономастической терминологии*, Москва.
14. **Речник ЈАЗУ:** *Rječnik hrvatskoga ili srpskoga jezika,* I–XXIII, Zagreb: JAZU, 1880–1975.
15. **Речник МС:** *Речник српскохрватскога књижевног језика,* I–VI, Нови Сад: Матица српска, 1967–1976.
16. **Речник СЈ:** *Речник српскога језика*, Нови Сад: Матица српска, ^{2}2011.

17. **Речник САНУ:** *Речник српскохрватског књижевног и народног језика*, I–XIX, Београд: Институт за српски језик САНУ, 1959–.

18. **Стевановић 2014:** Петар Стевановић, *Ономастикон: речник имена*, Београд: Завод за уџбенике.

19. **Шимундић 1988:** Mate Šimundić, *Rječnik osobnih imena*, Zagreb: Grafički zavod Hrvatske.

20. **Шкаљић 1989:** Abdulah Škaljić, *Turcizmi u srpskohrvatskom jeziku*, Sarajevo–Prosvjeta.

21. http://raskovnik.org Речничка платформа Института за српски језик САНУ.

Књижевни извори:

22. **Станковић [3]1980:** Борисав Станковић, *Сабрана дела Борисава Станковића* ***I–VI***, Просвета – Београд (треће издање).

23. Званичан сајт посвећен Борисаву Станковићу: https://www.borisavstankovic.rs Сајт је део пројекта *Бора Станковић поново међу Врањанцима* и финансиран је средствима Града Врања.

4. Циљеви истраживања

Овако замишљено научно истаживање изнедрило је у основи и неколико следећих циљева:

Први циљ истраживања је да се представи ономастичка обрада материјала и да се сачини регистар онима. Значај проучавања ономастикона у делу Борисава Станковића јесте у томе што оно посредно представаља и преглед врањског, српског именослова у времену с краја 19. века.

Други циљ јесте да се ономастички корпус, овако замишљен, сагледа у светлу призренско-тимочког дијалекатског ареала у оквиру српског језичког и културног простора, којем дело Борисава Станковића и припада.

Овај циљ се, пре свега, састоји у уочавању дијалекатских елемената у структури онима, као што је учесталост суфикса у творби изведеница, а који су карактеристични за посматрани ареал. Наиме, многи ликови у књижевном делу Боре Станковића одређени су именом, а нешто ређе статусом (*газда Стојан*, *газда Јован*

итд.), професијом (*Шабан шупељгија*, *Риста бојаџија*), родбинским односом (*чича Масе, теча Јован; снашка Паса, стрина Ката*) и, евентуално, надимком (*Митка Мераклија; Стојан Доњовранче*). Упућивањем на родбинске односе и уважавњем нечијег статуса кроз његово исказивање, указује се на изразиту патријархалност која влада у свету описаном у делима и сл.

Истиче се важност тога што према творбеној структури поједина имена представљају сведочанство свог дијалекатског порекла (*Томча, Митке*), као и надимци (*Доњовранче, Мераклија* итд.).

При томе, биће неопходно сачинити статистички осврт на семантички и структурни план изведеница. Очекује се преовлађујуће присуство имена словенског порекла. У случају преузетих имена, очекивано је да те изведенице имају домаћи суфикс, и то типичан за дати дијалекатски ареал српског језика.

Трећи циљ састоји се у томе да се посматра стилска функција онима у књижевном тексту, при чему је могуће осветлити аутобиографске подлоге у процесу именовања ликова.

Докторанткиња претпоставља да лична имена протагониста представљају несумњиви траг аутобиографског у делу Борисава Станковића, и да је писац давао својим ликовима имена људи из себи блиске околине у Врању, чак из породичног окружења (*Паса, Злата, Риста...*).

Посебно је истакнут циљ да се испита појава да један антропоним носе многи ликови на нивоу целокупног опуса Б. Станковића (*Мита, Томча*: осим у приповеткама јављају се као протагонисти и у роману *Нечиста крв*).

Укрстивши постављене циљеве, кандидаткиња ће груписати целокупни корпус у веће целине према устаљеној ономастичкој, лингвистичкој класификацији, али, како се претпоставља, и доминантној тематској и композиционој структури Станковићевог дела.

5. Хипотезе

Основне хипотезе које стоје на почетку овако замишљеног истраживања су:

- Ономастичке категорије представљају затворен систем када се омеђе одређеним (за анализу) књижевним насловом, што истраживачу омогућује прецизност у извођењу крајњих истраживачких закључака.

- Антропоними се чешће „удевају“ у лични пишчев избор док му (микро)топоними често долазе наметнути више тематским локализацијама.

- Однос онима према датим врстама речи прате процеси супстантивизације адјектива, перинтеграције и дијалекатске творбе, као обрасци језичког стваралаштва оцртани на примерима онимских ликова, а то и условљава њихову стилску вредност.

- ономастички изрази неретко могу представљати језичке и стилске доминанте анализираних текстова.

6. Очекивани резултати:

Кандидаткиња очекује да ће ово истраживање показати да књижевно дело Борисава Станковића представља и својеврсни епски именослов кроз приповедање српске традиције и како ономастички слојеви у делу Б. Станковића прате композициону структуру пишчеве идеје, сведочећи о прожимању литерарног са аутобиографским, што доприноси стилској посебности језика у његовом књижевном делу. Такође, очекује се да ће бити потврђено, пре свега, кроз који творбени механизам, дијалекатска подлога утиче на формирање ономастикона.

У вези са посебним ономастичким категоријама могу се издвојити неке статистичке претпоставке: 1) Очекивано је да антропоними буду најбројнија категорија у посматраној грађи. 2) Микротопонимија Врања у делу Б. Станковића представљена је ограниченим бројем топонима, јер се радња одвија у неколико улица у Врању и његовој околини. 3) У поткатегорији етника очекиван је преовлађујући српски корпус, као и очитавање сложених историјских околности у времену с краја 19. века и почетка 20. у којима се нашао српски народ на тим просторима (време након ослобађања од турске власти). У антропонимским категоријама очекивана су бројна имена празника за које су везани описи обичаја, као и устаљених народних веровања у врањском крају, чиме се заокружује композициона структура књижевног дела. Велике, трговачке породице у делу Б. Станковића негују једну отмену и узвишену побожност, а прослављање светитеља и

празника представља центар духовног живота српског народа.

7.План рада и методе истраживања

На основу описа теме, циљева истраживања и приложеног плана рада закључујемо да је планирани план рада добро предочен. Неке од основних његових фаза током истраживања биле би на следећи начин распоређене у оквирима планиране композиције рада:

Рад би чинило неколико целина. У *Уводу* се, после изложеног предмета и циљева рада, износе главна гледишта о теоријским поставкама у литератури са фокусом на ономастичка проучавања у књижевном тексту. Затим се ближе одређује посматрани дијалекатски ареал у оквиру српског језичког простора и дијалекатска подлога дела Борисава Станковића у светлу призренско-јужноморавског говорног типа.

У средишњем делу испитују се ономастичке категорије у књижевном тексту, грађа се класификује, при чему се издваја сваки оним и анализира. Класификација се даље врши према специфичним карактеристикама своје категорије (подела на мушка и женска имена, презимена, надимке, породична имена), према пореклу (имена са словенском основом, имена преузета из других језика), према творбеној структури са експлицирањем творбеног механизма, према системски сагледаним подацима из граматика и речника.

Пошто је у питању проучавање ономастикона у књижевном делу, сви оними биће потврђени у употреби у књижевном тексту издвајањем одломака дела у којима се посматрана форма јавља.

У *Закључку* се сумирају разултати истраживања. Значајно је и то што ће сва селектована грађа на крају бити изложена у оприменом *Регистру*.

VII ЗАКЉУЧАК СА ОБРАЗЛОЖЕНОМ ОЦЕНОМ О ПОДОБНОСТИ ТЕМЕ КАНДИДАТА

На основу наведених података о кандидату, Комисија констатује да је кандидаткиња **Милица Божић Синчук** подобна за израду докторске дисертације.

На основу постављених циљева и очекиваних резултата, Комисија констатује да је предложена тема подобна за израду докторске дисертације у области

дијалектологије и ономастике.

На основу наведених података о предложеном ментору, Комисија констатује да је **др Михаило Шћепановић** подобан за ментора предложене докторске дисертације.

На основу изнетог Комисија предлаже Наставно-научном већу Филолошког факултета Универзитета у Београду да донесе позитивне оцене о подобности кандидаткиње **Милице Божић Синчук** и предложене теме докторске дисертације: **„Ономастички слојеви и њихова дијалекатска подлога у књижевном делу Борисава Станковића”**, а да се за ментора именује **др Михаило Шћепановић**, ванредни професор Филолошког факултета у Београду.

ПОТПИСИ ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ

1. Др Вељко Брборић, редовни професор
   (председник комисије)

.....

2. Др Милош Ковачевић, редовни професор

.....

3. Др Јованка Радић, научни саветник

.....